

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt. 50 kr. egy hóra 1 frt.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő

Köncz Ákos.

Kiadó s laptulajdonos.

Kutasi Imre

Szerkesztőség: Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet).
Kiadóhivatal: Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint).
Ürítetek a legmersekelebb arszámitás mellett vezetnek.
Egyes szám 4 kr.

Vissza!

Debreczen, julius 3.

Ausztriában a vak obstrukció következtében a parlamentárizmus megingott, az ad hoc egyesült német ellenzék egyetlen eszközt sem hagyott megpróbálatlan, hogy a képviselőház tárgyalásait lehetlenné tegye és a kormányt a revokáció egy cselekményére kényszerítse, amit politikai öngyilkosság nélkül semmi körülmények közt sem tehet meg. A nyelvrendeletet gróf Badeni többé vissza nem vonhatja s ezért nem lehet megadni azt az árt, melyet az ellenzék az obstrukció abbahagyásáért követel. Ez még mindig nem lenne a politikai életbe mélyen bevágó jelenség, ha a Badeni kabinet visszalépésével elejét lehetne venni az obstrukciónak. De a kabinet lemondása sem változtatná meg lényegében a helyzetet, mert akár milyen színezetű lenne is az új minisztérium, a nyelvrendelet visszavonására nem gondolhatna, mert a visszavonás pillanatában a cseh pártok kezdenék meg azt az akciót, melyet most Ausztria németjei portálnak oly nagy sikerrel. A rendelet módosítása pedig a cseheket hajtaná szükségtelenül oppozícióba a kormány ellen, a nélkül, hogy egyúttal tökéletesen kielégítene a németeket. Ausztriában ezek szerint zátonyra jutott a parlamenti helyzet és nagy veszedelemben forog az alkotmányosság.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA.

Sarkantyuba . . .

Sarkantyuba kapom Daru
Paripán
Ugy repülök látogatni a babám.
Azt beszélnek, más legény jár hozzája
Azt beszélnek másnak lett a babája.

Meglehet, hogy az a csalfa
Nem szeret —
Más legényért elfelejtett engemet
De legalább megtudom az igazat
Bár a szívem bánatába megszakad.

Rácz Lajos.

ÚJ FÉNY.

Új fény rezeg a még gyöngye lombon át,
A gyepre hintve légi fátolyát,
S változva — ha megbillen egy levél —
Képet cserél.

Hallom az erdő ébredő nesztét,
Látom: virágok nyitnak szerteszét,
Erzem a szellő édes illatát,
Mely enyhet ad.

És fényözönnel van minden teli . . .
Valami bennem egyre kérdezi:
Vajon nem elmúlt ifjúságom az

„Hol a tavasz“!?
Justh Béla.

Hogy a dolgok ily állapota mellett Ausztria és Magyarország közt egy parlamentáris entente nem igen lehetséges, az ama jelenség következménye, amely szembe állítja Ausztria alkotmány nélkül való állapotát Magyarország parlamentáris kormányával és amelynek további fejlődésében kiszámíthatlan következményei lehetnek. Oly jelenség ez, mely segítségére van 48-as és függetlenségi pártunknak közjogi céljai elérésében, mert a közösséget a két állam közt megnehezíti az, később talán egészen lehetlenné teszi és az összetartozás politikai viszonyát egy perszonális unio csekély mértékére redukálhatja.

És épen a perszonál-unióban van a függetlenségi párt politikai hitvallása, amely pártnak, ha a tényállást helyesen fogja fel, oda kellene törekednie, hogy Magyarországon az alkotmányos állapotokat és azok fentartását biztosítsa, örködni kellene a felett, hogy a magyar alkotmány érintetlen maradjon és hogy a szerinte czélszerű jelenség ne fenyegetse Magyarországon is alkotmányos állapotokat. Az osztrák alkotmány felfüggesztésének, az osztrák parlamentárizmus megszakításának, az Ausztria koronatarományában kitérésre kész abszolutizmusnak Magyarországon szilárd parlamenti állapotokat és szigoruan alkotmányos viszonyokat kellene találnia, ha Magyarország minden eshetőséggel vértelen és felfegyverkezve akar szemben állni.

E helyett a magyar ellenzék egy, szinte értelmetlen obstrukcióban tetszik magának, mely által a magyar parlamentárizmus is kell, hogy ad absurdum vezetessék. Az ellenzék felállítja a kisebbség mindenható akaratát tanító tételt és többséget nem ismeri el egyenjogunak. Megingatja az alkotmányosságot s ugyanazzal a szándékkal csak kevesebb zajjal, oly állapotokat idéz elő Magyarországon, melyek Ausztriában a végsőig fejlődve, komolyan fenyegetik az alkotmányt. Politikai konokasága, oktalan obstrukciója által akar politikai elveiben 1848 ig visszavonulni; makacsság, obstrukció által akarja a függetlenséget és perszonál-uniót kiküzdni, de csak az 1867. előtti és 1849. utáni időig jut el és ezzel nemcsak a magyar államiság függetlenségét, hanem magát ezt az államiságot veszélyezteti.

Nem a sajtószabadság van kockára téve és nem szabad, hogy a Bánffy ellen való személyes gyűlölet legyen mértékadó az ellenzéknek. A 16. §. csak ürügy, melyet az ellenzék csak azért keresett, hogy nem annyira a sajtóügyekben való bíráskodás felett vélt aggodalmát, mint inkább a kormány ellen való vak gyűlöletét segítse megfelelő kifejezéshez. Oly eljárás ez, mely jelenleg még csak nem is népszerű és az ország közvéleményét szinte felháborodással tölti el. Érett politikusoknak tovább kellene látni az orruk hegyénél s megsejdhethetnének és előreérzhet-

érzéseket, melyek akkor boldoggá, most pedig sivárrá, boldogtalanná tették szívemet lelkemet.

Az a szerelem, melyet sok év előtt éreztem, él még ma is bensőmben, de hajh ifju lelkem magasra törő szárnyait az élet megtanította és azok megtörve hanyatlottak alá: Lelkemben, testemben megtörtem . . . Ifjan, öreg vagyok.

A lelkemben élt ideák megvalósítására ösztönző eszmény kiveszett lelkemből s csak futok én is a többi haszonleső emberekkel hogy legyen mit ennem. Magával sodor az emberáradat.

. . . Azután? . . .

Azután következett életemnek legszebb két éve.

Mindennap találkoztunk, mindennap láthattam — s kieserélhettem önnel gondolatomat.

Sohasem volt köztünk szó a szerelemtől, de azért tudtuk mindaketten, hogy végtelen szeretjük, imádjuk egymást.

Ébren és álmainkban szőttük az ábránképet a jövő boldogságról, ön Irén magának, én magamnak.

. . . Azután? . . .

Azután? nem történt semmi. Ifju szívemben a lángsugaru nyarat, komor, hideg, mindent megfagyasztó tél váltotta fel.

Irén.

A „Debreczeni Hírlap“ eredeti tárczája.

Irta: Mile Pál.

Hiába fordítja el arcát előlem, hogy ne lássam azon a szenvedés nyomait, hiába rejti el tekintetét, hogy ne láthassam szemében ragyogni a szerelem izzó lángját . . . Irén ön szeret — még most is nagyon szeret engem; Irén, — még nem felejtette el a multat.

Emlékezzen csak vissza, hiszen bár nagy ideje annak, de azt hiszem, nem kell nagyon gondolhoznía, hogy eszébe jusson az a julius délután, — a napra is jól emlékszem, mikor egyik barátommal rokonát mentünk meglátogatni. Abban az udvarban laktak az ön szülei is.

Akkor láttam először. Azután többször meglátogattam barátom rokonát — e g y e d ü l is, hogy gyönyörködhettem ragyogó szemében, melyből maga az élet sugárzott reám.

Reszket bennem a lélek, a midőn arra gondolok, hogy ifju, ideális, romlatlan lelkemben mint nőtt, — mint vert gyökeret az ön iránt érzett kiolthatlan szerelmem.

Hogy ha én még egyszer úgy tudnék szeretni . . .

Ejh, de minek is ujítsam fel azokat az

nének oly veszedelmeket is, melyek a napi eseményektől távol, de még mindig fenyegető közelségben állnak. Azokat a veszélyeket, melyek Ausztriát fenyegetik, Magyarországra is rá akarja zudítani az ellenzék? Ugy látszik igen, de így téves utakra jutott hazaszeretete s félő, hogy oly célhoz jut, melyet senki sem tart arra méltónak, hogy feléje parkodjék.

A monarchia kaleidoszkop szerűleg alakuló belső viszonyaiban ily válságos időkben egy szilárd, félre nem tolató, megbízható pontnak kellene léteznie és ezt a magyar parlamentben kellene keresni és feltalálni. Az ellenzék nincs a helyes, nincs a jó uton, midőn áldatlan obstrukciójával ezt a szilárd pontot megintgatja és a magyar parlamentárizmus hitelét aláassa. Ha nem értette meg a helyzetet és vak, személyeskedő dühében nem tudta maga ideálja érdekében kiaknázni, most politikai lelkiismeretének kellene nek határozottan és hatalmasan odakiáltani vissza!

Az állami költségvetés. Értesülésünk szerint a jövő évi költségvetés előkészületei munkálatait az egyes minisztériumokban már befejezték. Ezek a munkálatok jelenleg a pénzügyminisztériumban vannak felülvizsgálat végett, ennek megtörténte után pedig a minisztertanács elé kerülnek. A jövő évi költségvetés különösen abban különbözik az eddigiektől hogy ez koronaértékű számitással lesz összeállítva.

A beruházási kölcsön. Értesülésünk szerint a beruházási kölcsön kibocsátására vonatkozó tárgyalások a Rothschild-csoporttal még egyre folyamatban vannak. A kormány elhatározta, hogy az esetre, ha a hét folyamán megállapodásra nem juthatnak, a kibocsátást okvetlen az őszre halasztják. A pénzügyminiszter s Rothschild-csoporttal szemben kijelentette, hogy olyan átvételi kurzust kíván, mint a milyenen a csoport csak 1 százalékkal ez árfolyam alatt hajlandó az új kölcsön át-

Azután nem találkoztunk sohasem . . .
A következő télen olvastam a lapok hírméhen hírei közt az ön eljegyzését.

A helyett hogy lemondtam volna, lelkem mélyéből örültem a hírre, mert boldognak hittem magát.

Csak úgy néha-néha, mikor magamba szállva, mint árnykép surrant el lelki szemeim előtt az arca, éreztem végig csordulni homokomon a verejtéket. Letörültem.

Április első felében volt az eljegyzési ünnepélye.

A templomban ott voltam s egy sarokban húzódtam meg csöndesen, hogy senki észre ne vegyen.

A templom zsufolva volt. Sokan jöttek el megnézni a legszebb leány esküvőjét, így a nagy tömegben észrevétlenül tudtam maradni.

Az oltártól igen messze voltam, nem hallhattam, mikor az igen szót kiejtette, de talán jobb is, mert a szívem hasadt volna meg.

Vége lett a szertartásnak, megvártam míg a legutolsó ember is kiment a templomból, aztán leroskadtam a székek között és sirtam, zokogtam keservesen.

Ugy vezettek ki a templomból.

vételére. Magyarország hitelképességét tehát a Rothschild-csoport egy százalékkal kevesebbre becsüli, mint Ausztriát.

Országgyűlés.

Budapest, jul. 2.

A czukoradó foglalkoztatta a t. Házat ma is s ma már kizárólag a szélbal két aránylata szolgáltatja a honmentő hősokeket. Persze a számarányok kvótájában: Kossuthék adták Tóth Jánost, Eötvön Károlyt és Pichler Győzöt, a hetek pártja pedig Okolicsányi Lászlót.

Sokat egyik beszédéről sem mondhatunk legfőbb Eötvösről jegyezhetjük meg, hogy a javaslatról elismerte: gazdasági szempontból sok fontos érdek fűződik ahhoz. Persze ezt a koncessziót később visszavonté és pedig azon a czimen, hogy ha gazdasági és közjogi érdekek állanak szemben, ő a gazdasági érdekeket as ő képzelt közjogi rémeinek mindig feláldozza.

Okolicsányi nemcsak helyettesíti, de mai beszédével már valósággal le is főzte mesterét Sággy Gyulát. Olyan mérhetetlen unalom özönlott a beszédéből, hogy még a hűtőkészülékek működését is lelohasztotta. Természetes, hogy esodabogárteóriái elől menekült, a ki csak menekülhetett.

Utolsónak Pichler Győző szólott és azzal hogy az osztrák alkotmány felfüggesztéséről beszélt, olyan rendreutastást vont magára az elnök részéről, hogy különb se kell. Egyébként egy vizasztaló még ebben a beszédben is volt Pichler ugyanis beszédanyagának egy részét a kereskedelmi táreza költségvetésének tárgyalására halasztotta.

Ej no! Tehát mégis léssen költségvetés Holott üdigg az ellenzék azzal rémitgette az országot: addig addig fog obstruálni, hogy még költségvetésre sem kerül majd a sor. — De iszen azért Pichlert majd sarokba állítja az obstrukcionális vészblzottság. . .

E kised megrovási kaland után Bánffy Dezső b. miniszterelnök jelentette ki, hogy abszolte nem veszi komolyan Pichler provokálását, de ha az elnöki rendreutastás után mégis beszél ennek oka, mert a magyar részéről is konstatálni akarja, hogy holmi alkotmány felfüggesztéséről, másutt, mint Pichler agyában, szó sem volt nem is lehetett. — Egyébként Pichler viccelt a többségről is Nos, a kormány büszke arra, hogy ilyen többség, ilyen szilárdul és odaadással támogatja,

Zajos, lelkesült éljenzés hangzott föl a

Ott voltam akkor is mikor nászutra indult.

Emlékszik-e rá Irén?

Akkor találkozott utoljára tekintetünk.

Emlékszik-e rá?

Ott álltam a tolongó utasok közt, midőn hirtelen az emberek félre állnak az utból, helyet adva önnek.

Az emberek bámulták az ön szépségét.

Ön férje karján haladt előre, büszke fejtartással. Kevéssé mosolygott is.

Mikor előttem haladt el — emlékszik-e rá? — milyen megvető pillantást vetett rám.

Én megértettem annak a pillantásnak a jelentőségét.

— Lásd ugy-e már férjes nő vagyok a nélkül, hogy te tettél volna azzá, — ugy-e ezt gondolta? . . .

. . . Három nap mulva azt suttozták a jourokon, szalonokban és az egész városban, hogy a szép Irén ott hagyta férjét s haza utazott szüleikhez.

Utána jártam.

Igaz volt.

És én ekkor sirtam, zokogtam keservesen mert tudtam, hogy Irén boldogtalan.

Ez a múlt.

jobbfele s ez az éljenzés Pichler személyes felszólalását is magába fulasztotta. Ezzel az ülés véget ért.

Egy magyar mágnás az aratásról.

— Gróf Károlyi István levele. —

Közelebről Károlyi Pista gróf leutazott az Alföldre, hogy személyesen győződjék meg az aratási sztrájk mibenlétéről és a hol csak lehetséges, egyezkedjék a munkásokkal. Célja és szándéka a méltányosság volt. Miként baráti körben tréfásan megjegyezte, „inkább leszek a derék magyar nép élén Dózsa György, mint hogy megengedjem, hogy vagy az egész évben kenyér nélkül maradjanak a szegény emberek, vagy pedig hogy vér folyjon birtokomon.”

Tapasztalatairól magánlevelet irt egyik barátjához, mely szerint a szó szoros értelmében vett szociálizmus, vagy még csak ellenséges indulat is a birtokosok irányában, a nép között nincsen. A nép egyszerűen arról akar gondoskodni, hogy most is annyi aratórész kapjon, a mennyit jó termések idejében kapott, mert megélni csak így tud.

A gróf összehívatta Gyulamezőn a „lá-zongókat” s e szónál megjegyzi levelében, — hogy „nem igaz!” és egy óra hosszat beszélt velük. A nép nyugodtan és tisztelettel viselkedett irányában. Panaszkodott a termés silánysága ellen s kérte a grótot, hogy változtassák meg a szerződést, mely a 14 ik részt juttatja nekik. Számításuk szerint olyan időben, midőn buzatermés holdanként 14 hektólitert adott, egy pár arató meg tudott szerezni hat métermázsza buzát. Akként óhajtanak a szerződést változtatni, hogy most is 6 mázsát kapjanak és a rendes konvenziót.

„Ezt egy kicsit sokallom” — írja a gróf, „mert a kalász 25 százaléka üres ezenkívül a buza roszdás s így nekem a semminél igen kevéssel marad több; de mi nagybirtokosok, egy ilyen szerencsétlen évben, valahogy csak segítünk magunkon vagy olyan dolgok eladásával, a mit különben eladásra nem szántunk, vagy hitellel — de az a szegény nép nem segíthet magán. Én tehát egy szót sem szól-

A jelen?

A jelen, az sem hozott semmi jót számomra. — Nem nyujtott irt fájó lelkekre, sem jutalmat a m u l t a k szenvedéséért. . .

Attól a pereztől kezdve, melyben önt szabadnak tudtam, egy eszme hatotta át egész valómat, egy eszme, melynek megvalósításáért küzdöttem már akkor fiatalon is, és küzdök ma is.

Latba vetve minden tehetségem, küzdök tollal, a szó minden hatalmával, feladva büszkeségemet, meghajtom fejemet a nagyok előtt, csak hogy ime egyszer én is foglaljak el az életben olyan polcot, a honnan közeledhetve önhöz, így szólhatok.

— Lásza Irén! én tizennyolcz éves ifju voltam, mikor megszerettem, ma már félig ősz is a fejem. Azóta csupán egy czél lebegett előttem; azért, hogy azt elérhessem, mindent feláldoztam. Ennyi időn keresztül folyton azért küzdöttem, hogy elnyerjem szívét. Irén itt van az alkalom, hogy kikossa r a z z o n.

tam követelésük ellen, hanem egyszerűen megígérttem mindent, mert így kívánja a méltányosság!"

Károlyi Tibor gróf Szénáson (Békésmegye) szintén kiegyezett két százalék ráfizetéssel s ott is szent a békeség. Az aratás javában folyik és panasz nélkül.

A mágocsi és derekegyházi uradalmakról ezt írja Pista gróf: „Mágocon, mint halom, nem aratnak, sem Derekegyházán.” De nem az uradalmakkal veszték össze a munkások. Az uradalmakkal, minden alkudozás kizárásával, a szerződés daczára — az aratók egyszerűen írásban tudatták, hogy ők az idén semmi árért sem aratnak. Ez guszpus dolga, jegyzi meg levelében Pista gróf, — de „nem korrekt eljárás részükről”. Ide tehát kénytelenségből nagymennyiségű aratógépet vitetett mindkét uradalom.

A „Magyarország” tudósítóját fonákul informálták a Károlyi uradalmakra nézve. — ezen uradalmakban az aratással soha semmi bajoskodás nem volt. „Silány termések alkalmával mindig kértek tőlük engedményeket” — írja Pista gróf — „s azokat mindig meg is adtuk, a minthogy az idén is megadjuk.” — Kellemetlenkedés, pörpatvar. kravall sohasem volt az uradalmak és munkások között.

Ezek a szegény emberek sem nem rosszszak, sem nem szociálisták. De elronthatják és félrevezethetik őket. — írja a lezéliró. — Hibáztatja a kormányt, mely összetett kézzel nézi évek óta a bajtornulását és kibáztatja a sajtót is, mely információiban nem elég óvatos és akarva, nem akarva, híreszteléseivel véres ellenállásra tüzei a népet.

Irodalom.

Szilágyi Sándor és a Magyar Nemzet Története. Az „Athenaeum” r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tizkötetes nagy munkát melyből most jelentek meg a 111., 112. és 113-ik füzetek, újabb kitüntetés érte abban a meleg ovációban, melyben Szilágyi Sándort, „A magyar nemzet történetének” szerkesztőjét részesítették születésének hetvenedik évfordulója alkalmával. Az egész tudós világ figyelmébe Szilágyi Sándor, a magyar történeti irodalom legkiválóbb képviselője felé irányult, ki immár több, mint ötven éven munkálkodik a történet írás terén és munkás életének valóban legszebb koronája lesz ez „A magyar nemzet története” című milleniumi munka, mert ebben Szilágyi Sándor összegyűjtve feldolgozva, kritikailag rendezve nyújtja a hazai történetirodalom összes nagybecsű vívmányait, a melyeknek eléréseért annyira sok jeles történettudóssal egyetemben talán mégis Szilágyi tett legtöbbet akit tavaly a bécsi tudományos akadémia választotta meg tagjai sorába. Ebben a nagy kitüntetésben eddig magyar ember vajmi kevés részesült. Ez is bizonyítja azt, hogy Szilágyi Sándor történetírói tekintélye még a haza határain kívül is megtartja fényét. Nyomban követte ezt a kitüntetést a királyi kegyelem és elismerés megnyilatkozása, midőn Ő Felsője Szilágyi Sándort miniszteri tanácsosi czímmel és jelleggel ruházta fel. Mi pedig valóban nem kívánhatunk jobbat az agg tudósnak, mint-hogy legjobb munkáinak erejében és páratlanul álló munkakedvének csorbithatatlan megőrzésével fejezze be ennek „A magyar nemzet történetének” szerkesztését és érje meg annak minél több kiadását.

Egyről-másról.

A szalmaözevényekről.

Ha látunk az utcákon, a vendéglők kertjé helyiségeiben virágos, elegáns urakat, a kik világos nyári ruhát és ragyogó életkedvet hoz-

danak: határozottan konstatálhatjuk, hogy immár derekán vagyunk a nyárnak és a kánikulla nincs nagyon messze. Mert ezek a hetyke urak a kánikulla első fecskéi, a jó szalmaözevények, a kik gyöngéd gondoskodással fürdőre küldik becses családjukat, imádoztatják, míg maguk itthon maradnak a hivatalaikban, foglalkozásuknál az igát huzni.

Hogy milyen teher ez az igavonás, az egész magukviseléséből, arczkifejezésükből látható. Szemükből olyan vállalkozó kedv és bátorság sugárkozik, hogy egy diadalhoz szokott hadvezérből se nagyobb; s a gigerlik ruházódása igazán pusztá egyszerűség az ő tolettjükhöz képest. Ők azok, a kik az orfeumok körül keresik a kalandokat s azután a leg-hosszabb, legmeghatóbb leveleket írják a fürdőhelyre az ő régi hűségükről.

Nyaraló menyecskék ne higgyék a hosszú leveleknek! Mennél hosszabb egy szalmaözevény levele, írja annál bűnösebbnek érzi magát s annál hosszabb mentegődzésre van szüksége.

Viszont monthatjuk, hogy a rövid és ritka levélírás is föltöbb gyanus: egyáltalán a szalmaözevény olyan teremtése az Istennek s a kulturának, a kiből egyáltalában nem lehet bizni. — Az egyedüllet rossz tanácsadó, de még rosszabb, ha a szalmaözevény éppen azért nincs egyedül, nehogy a magány neki rossz tanácsokkal szolgáljon. A szalmaözevényiség intézménye veszedelmes dolog; hanem azért mégis megvan annak a maga fény oldala is.

Mert a legtöbb férjjel éppen a szalmaözevényiség kedvelteti meg — a házasságot. A legényélet reminiszcenciáinak föllevevitése tetszik ugyan; de később elkezdik átkozni a vendéglői kosztot, nem jól találják magukat a hajdani törzsasztalnál és nem izlenek a tilos gyümölcs, a pikáns kalandok se többé.

A férj, a ki pár héttel ezelőtt még repesve gondolt a szalmaözevényiségre, most már alig várja, hogy annak vége szakadjon a fecské távozásával, levél hullásával hangossá váljék, kiviruljon ismét az ő régi elhagyatott otthona. S mikor várva-várt vonat berobog s a szalmaözevény menyecskét hazaröpíti, a férj meg, vigasztalódva, sóhajt föl: Milyen szép is az a szalmaözevényiség, — kivált mikor véget ér s a kis feleség hazaérkezett. . . . Ezért is mondjuk nektek aggódó menyecskék hogy ne gondolatok ti mégse oly keseredett hazaggal a szalmaözevényiség divatjára. Mert v a l ó s á g o s jótétemény néha a h á z a s s á g b a n, mert megmenti azt az unalmasságtól; a vendéglő megszeretteti a férjjel az ottani asztalt, — a kalandok pedig sokszor — az édes feleséget.

Vidék.

— Vidék. A mai posta hozta hozzánk a következő Meghívót: Szatmáron a „Vigadó” termeiben, 1897. július hó 24-én az „Emke” zártkörű táncestélyt rendez. Beléptidj: személyenként 2 frt. Számozott karzat-jegy 2 frt. Kezdeté este 9 órakor. A rendező bizottság a következőkből áll: Böszörményi Emil elnök, Desseffy Béla alelnök, ifj. Jákó Sándor alelnök, Kovács Miklós jegyző, ifj. Péchy László jegyző, Jákey István ellenőr, Vársárhelyi Barna pénztárnok. — Szilágyi Tihamér háznagy — Dr. Antal Sándor, Bay József, Bay Lajos, Egry István, Eötvös Mihály, Eötvös Róbert, Fekete, Jenő, Dr. Harsár Géza, Helmecey Pál, Dr. Ináncsy Jenő, dr. Isaák Elemér, ifj. Isaák Dezső Jakó Endre, Jakó Pál, Kállay Odón, Kállay Szabolcs, Kardos Béla, dr. Képesy László, dr. Komjáthy Gyula, Komoróczy Iván, ifj. Kovács Gyula, Kovács Sándor, dr.

Makray Mihály, dr. Orosz Sándor, Papp János, Papp Lajos Béla, ifj. Péchy István, Péchy Péter, Pika Miklós, N. Szabó Albert, Szabó István, Szarka Andor, ifj. Szegedy István, Szeőke Odón, Szilágyi Lajos, Szuhányi Andor, dr. Török István, ifj. Ujfalussy Lajos, ifj. br. Vécsey Miklós.

— Nagyvárad város alapítványa. Említettük, hogy Nagyvárad városa Ragány János főszámvevőt bízta meg azzal, hogy tegyen előterjesztést, vajjon hány katonai nevelőintézet alapítványt tehetne a város jelenlegi pénzügyi viszonyai mellett. Mint értesülünk a főszámvevő 8 helyet fog javasolni, melynek 1600 forintot kitevő összegét a jövő évtől kezdve rendszeresen beiktatnak az évi költségvetésbe.

Az időről.

— Az idő áldozatai. —

Örök téma ez kérem és soha sem unalmas, mert több változat van benne még a női szeszélyes természetnél is.

A foróságot az ember ép úgy érzi a piaczen, akárcsak az erdőn, vagy a Kalap utcában, vagy a Karesu közben. És miért nagyon ez, hát azért Főbusz Apollo, a nap istene gondolt egyet, aztán így szólt Faeton urfíhoz, az ő paradés-libériát, — Fium, Faeton, vedd föl a paradés-libériát, mert a naptár szerint beköszöntött a kánikulla. Te fogod a napkocsit vezetni míg én fürdön tartózkodom és kurizálok a szép asszonyoknak. S elmene a Napisten hűvös fenyvesek közé, amikre rá gondolni is kész gyönyörűség; azalatt pedig az ő helyettesének fejébe szállt a dicsőség. Majd megmutatja ő a halandóknak, mi az igazi nyár. Jólakatta a napkocsi előfogatót, közéje csapott az ugyis tüzes paripáknak, hogy vágatva szálltak följebb és följebb az ég boltozatán. Gyilkos sugarakat bocsátott a földre, amiktől a hőmérőkben megolvad a higany és örülten szökel fölfele. Az emberek koponyáiban izzásnak indul az agyvelő, a porusok megnyílnak és öntik a veríték árját, a tüdők zihálva kapkodnak levegő után, Faeton pedig örvend annak, mert ez mutatja, hogy mily nagy ur ő. Plusz 34 fok az arnyékban, ez az ő kedvencz temperaturája. . . . Azalatt pedig a fenyvesek bozondus légköre is fűledt lett, a szép asszonyok nem kívánták, hogy Főbusz Apollo udvaroljon neki ily nagy hőségben, hanem egy kis zivatart óhajtottak.

És a Napisten kilátásba is helyezte, sőt el is küldött néhány viharfelhőt, a melyek ma este vésztijszólan, esőterhesen meggyűltek a látóhatáron. Hanem a plusz 34 fok az arnyékban még őket is felszivta, kiszáritotta és megszegyenyülve kotródtak odább, anélkül, hogy kötelességüket teljesítették volna. . . . Ó-görög mesésében így panasználta el egy mitoszbeli tudósító a mai nap keservét. Próza nyelven pedig így hangzik tudósítása: ez a nap volt a legforróbb egész Középeurópában. De Faib azt jósolja, hogy lesz még ennél különb is, sőt hogy július tizedikéig nem lesz változás. Bécsben már áldozatot is követelt az abnormis hőség: tegnap este félnyolczkor az Alserstrasseben egy férfiú olyan aiseletben jelent meg, a melyet paradicsominak szokás nevezni és becsukták, mint árulót, holott tán okosan is cselekedett, tekintve a hőséget. Ma délelőtt két ember rogyott össze Bécs utcáin és meghalt.

A napszúrás megölte őket Budapesten is történt ma délután hasonló eset; a New-York palota előtt összeesett egy férfiú és mire bevitték a kapubejárat alá, kiadta a lelkét. . . . Főbusz Apolo, mondjal le az udvarlásról, jer haza és ne engedd, hogy az az éretlen tacsó Faeton tovább is garázdálkodjon fölöttük.

Megjegyezhetjük még, hogy Debreczenben egyéb eredménye nincs a melegnek, mint, hogy B r e y e r sasutczai sörcsarnokában, de még egyébütt másutt is több sörös hordók állanak üresen.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„DEBRECZENI HIRLAP”

pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilapra.

A Debreczeni Hirlap előfizetési ára:

Egész évre 10 frt.
Fél évre 5 frt.
Negyed évre 2 frt 50 kr.

Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban Kutas Imre könyvnyomdájában, valamint Telegdi K. Lajos kereskedésében, vidéken pedig postahivatalok útján.

Kérjük azokat a t. cz. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetésük már hó végével lejárt, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjen.

NAPI HIREK.

Debreczen, július 1.

Időjárás.

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható:

— Julius 2. —

— Változó felhőzet — Zivatarok. — Helyenként csapadék. — Hő emelkedés. —

— **Istenitisztelek.** Holnap vasárnap a következők tartanak istenitiszteleket: a kistemplomban Dicsőfi József, a Kossuth u. templomban Könyves Tóth Kálmán, az ispotály templomban Mitrovics Gyula. A rom. kath. templomban reggel 7 órakor misét tart Hamernyik Sándor 9 órakor misét tart dr. Wolauffka Nándor püspök, 11 órakor Molnár Kálmán. Ezt megelőzőleg szentbeszédet tart dr. Wolauffka Nándor. D. u. 3 órakor litániát tart Molnár Kálmán, rózsafüzér ájtatosságot tart dr. Wolauffka Nándor. — Az ágost. hiv. ev. templomban d. e. 10 órakor s délután 3 órakor Geisztinger Pál segédlelkész végzi az istenitiszteleket.

— **Városi közgyűlés** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó havi rendes közgyűlését 22-én délelőtt 9 órakor tartja meg a városháza nagy termében gróf Dégenfeld József főispán elnöklése alatt. A közgyűlésnek rendkívül sok és fontos tárgyai lesznek s azokat — mint értesülünk — folyó hó 12-én a főispán elnöklése alatt tartandó teljes tanácsülésben készítik elő.

— **A felállítandó 15 új iskola.** Wlassics Gyula dr. kultuszminiszter leirt a város közigazgatási bizottságához, hogy állítson fel 15 iskolát és szervezzen 15 tanítói állást. Ezen leirattal egy a közigazgatási bizottság, mint a községi iskolaszék foglalkozott, ugyszintén a tanács is, mely a következő — általunk csak lényegesebb pontjaiban említett felterjesztésben válaszolt a miniszteri leiratra: A rendeletben 1196 nem iskolázott tanköteles említették. Ezen szám véleményünk szerint a téves összeírás eredménye is lehet, de ha nagy számmal is van nálunk nem iskolázott tanköteles gyermekek, ezen gyermekek szülői nem a városban de a városon kívül annak nagy kiterjedésű 17 □ mértföld területű határában vannak szétszórva s így a tanyai iskolák nem létesítése oka a nem iskolázott tanköteles gyermekek nagy számának. Városunkban az elemi iskoláztatás a hitfelekezetek kezében van s ezek pedig a város nagy anyagi hozzájárulása mellett kellő számú iskolákról a város belterületén gondoskodnak annyira, hogy 15 új községi iskola felállítása s ugyanannyi tanítói állás rendszeresítése, véleményünk szerint nem s indokolt, de meg pénzügyi tekintetben oly

rövid idő alatt már a rendeletben jelelve van kivihetetlen, mivel a f. évi költségvetésünkben erről gondoskodás nem történt. — A felirattal a tanács megemlítvén, hogy a város 22.776 frt 08 krral járul hitfelekezeti iskola fenntartásához, arra kéri a minisztert, hogy rendeletét annyival is inkább függeszse fel, mivel a szükséges tanyaiskolák felállítására szükséges intézkedést megtette. Egyben kéri a tanács a kultuszminisztert, hogy a Péterfián, tekintettel az ott elhelyezett többrendbeli állami intézetre, főképpen pedig az árvaházra állított fel egy állami iskolát hasonlóképpen az épülő gépjavitó műhely körül. — Debreczen sz. kir. város közönsége érthető kíváncsisággal várja a miniszter válaszát.

— **Személyi hír.** Rontsik Lajos kulturtanácsnok ma kezdette meg a közgyűléstől nyert hat heti szabadságát s a ma reggeli gyorsvonattal Karlsbadba utazott.

— **Debreczen alapítványa az új katonai intézeteknél.** Az ország területén felállítandó új magyar nyelvű katonatisztképző és nevelő intézetek érdekében tudvalevőleg Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter leiratot intézett Debreczen sz. kir. városhoz, hogy azokban alapítványt tegyen debreczeni ifjak részére. A leiratot, melyet annak idején részletesen ismertettünk, mint értesülünk a városi tanács kiadta véleményezés végett a jog- és pénzügyi bizottságnak.

— **Uj albiró.** Mint a hivatalos lap mai száma közli ő felsége a király a nagyváradi vidéki kir. járásbírószághoz a Kiss András helyére Balás Jenő debreczeni kir. ítélőtáblai tanácsjegyzőt nevezte ki.

— **Ujra munkás zavargás a megyében.** Az őszinte öröm hangján adtunk hirt tegnap arról, hogy a megyében mindenütt rendben folynak az aratások. Ma már meg kell czáfolnunk ezt a hirt, mert a szomszédos B. Ujvároson kitört a munkás zavargás és pedig elég vehemens erővel. A Fürst féle uradalomban az arató munkások megtagadták az engedelmességet s megkezdtek a streiket. A munka legutóbb vett értesülés szerint szünetel. Az intézkedések hivatalos uton is megtették, hogy lesz e foganatja majd elvállik.

— **V. H. Sz.** A debreczeni Arany Bika szállók és vendéglők bérlő társaság Kardos László nagykereskedő és bérlőtársasági elnök indítványára egyszáz forinttal belépet a Vidéki Hirlapírók Szövetségébe alapítótagul. Midőn az alapító tagsági díjat kifizette, lapunk szerkesztőse, a V. H. Sz. igazgatósági tagja és helyi bizottsági elnök a következő közönő levelet intézte a nemes lelkű bérlő társaság elnökéhez Kardos László nagykereskedőhöz:

Nagyságos Uram!

Mint a V. H. Sz. debreczeni bizottságának elnöke a legbensőbb köszönetem mellett nyugtatom a Nagyságod indítványára az Arany Bikát bérlő társaság által a V. H. Sz. javára kegyesen tett és kifizetett egyszáz forintnyi alapítványi összeget.

Nagyságos Uram! Ezen nem régem alakult szövetség a nagylelkű alapítványtevők összegéből és adományok folytán ma már azon kedvező helyzetben van, hogy rövid idő múlva éldásos tevékenységet kifejtetheti és a becsületes tisztességes szót munkásainak kik az ujságírás idegrontó és fáradságos munkájában a nemes eszmék és a nagyközönség érdekében működnek öregségük, munkaképtelenségük vagy elbetegedésük esetén segítőket nyújthat. Mivel pedig úgy Nagyságod, mint a bölcs vezetése alatt álló bérlőtársaság ezen egyesületnek szép alapítványokkal megtisztelték. — benső örömmel és mély hálával köszönöm meg ne

mes szívük adományát, kérve a Gondviselést hogy a hirlapírók javára tett alapítványuk nyomában közhasznú vállalatukat koronázza óhajtott siker.

Fogadja Nagyságod mély tiszteletem őszinte nyilvánítását, melylyel vagyok Debreczen, 1896. június 23.

Koncz Ákos.

a V. H. Sz. igazgatósági tagja, helyi bizottsági elnök.

Az alapító összeget rendeltetési helyére juttatta a debreczeni bizottság elnöke.

— **Szabadságolások a kir. törvényszéknél.** a debreczeni kir. törvényszéknél a meleg napok beálltával megkezdődnek a szabadságolások. Julius hó 5-ével a következő törvényszéki bírák kezdik meg egy óra terjedő szababáéipejüket: Hoffmann József, Budaházy Zoltán, Hasányi Gusztáv, Deák Ferencz Rottler Béla és Tóth Aurél. A többi bírák augusztus és szeptember elejével mennek mennek el szabadságra. Iggyártó Sándor kir. törvényszéki elnök valószínűleg e hó 15-én kezdi meg szabadságidejét.

— **Az életbenlét igazolása** E cím alatt sajnálkozik tegnapi számában a Debreczen, hogy az életbenlét igazolást a polgármesteri hivatal lerázta a nyakáról és a bejelentési hivatalra toltta, mely tegnap egy nap alatt 1000 ilyen aktát intézett el. Abban a helyzetben vagyunk, hogy e hirt megczáfolhatjuk a mennyiben Debreczen területén lakó összes állami és városi nyugdíjasok száma nem több mint 600.

— **Óvók és menedékházak szaporítása.** Tudvalevőleg a kultuszminiszter Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottságához leirt, hogy óvókat és menedékházakat létesítsen. Ezen ügygyel a tanács június hó 28-iki ülésében foglalkozott s a következő felterjesztést küldte a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez: Hivatkozással Debreczen sz. ikr. város közigazgatási bizottságához kelt rendeltése tisztelettel jelentjük, hogy az óvoda felügyelő bizottság városunkban, a nevelés ügy iránt érdeklődő egyénekből van megalakítva. Annak megemlítésével pedig, hogy ez idő szerint városunkban van 2 községi, 1 ev. ref. 1 egyleti óvoda, összesen 4, van 1 állandó és 2 nyári, összesen 3 menedékháza, jelentjük, hogy a mester-utcai városrészen felállítandó óvó részére s a homokkertben felállítandó állandó menedékház részére a telkeket a f. évben kormányhatóságilag jóváhagyott közgyűlési határozat alapján megvásároltuk s ezen helyeken az óvó- és menházak ez év folyamán, esetleg alkalmas bérhelyiségben leendő felállítására nézve a szükséges intézkedéseket megistettük. — Tisztelettel jelentjük továbbá, hogy a varga utcái részen felállítandó óvó részére a helyiség már ki van jelölve, s ennek valamint a még szükséges óvóknak fokozatos létesítése iránt a rendelkezésre álló anyagi erők felhasználásával a községi iskolaszékkel egyetértőleg a szükséges intézkedéseket megtesszük, sőt ez irányban a községi iskolaszéket meg is kerestük. Végül a tanács megjegyzi, hogy a létesítendő óvodákat a rendelkezésre álló források felhasználásával pótdó mellőzésével állítja fel. Városunk érdemes tanácsának az ezen levélben foglalt intézkedésével azt hisszük, a miniszter meg lesz elégedve.

— **Ujra öngyilkosság** Lassankint oda jutunk, hogy az emberi halálnemek legborzasztóbbika, az öngyilkosság, számra nézve első helyen fog állani az emberiséget pusztító korok között. Csak alig néhány napja, hogy hat öngyilkosságról számoltunk be egyszerre, s ma már ismét oly esettel kell foglalkoznunk, midőn egy ember önkézevel vetett véget életének. Kovács Sándor pestmegyei születésű

Törvénykezés.

A hódmezővásárhelyi mérgekeverők.

Tegnap folytatták Varga Julis elmérgőzésének ügyét. — A vádlottak padján Varga Lidi, Csordás Lidi, Szappanos Judit és Jáger Mari ül. A közzvélő jelenti, hogy Szappanos Judit bizonyítékot akar maga mellett felhozni.

Az elnök: (Szappanos Judithoz.) Mit akar elmondani?

Szappanos Judit: Egy vizsgálati fogolyként azt mondta nekem séta közben, hogy Csordás Lidi úgy nyilatkozott előtte, hogy ő az Istennek sem vall, hanem mindent rám fog keni.

— Ki volt az a nő?

— Egy zsidóleány, — de a nevét nem tudom.

A törvényszék az ismeretlen tanu kihallgatását nem rendeli el, mire Szappanos Judit védője semmisségi panaszszal élt.

Ezután Jáger Mari kihallgatása következik.

Az elnök: Töredelmesen vallja meg mit tud Varga Julis haláláról.

Jáger Mari: Sömmit, — mert én nem tudom, mit főztek, mit sütöttek; nem voltam velük.

— A vizsgálóbíró előtt már mindent megvallott.

— Ki sem hallgatott a vizsgálóbíró.

— Volt magánál Varga Lidi?

— Csordás Lidi küldte azért a két kis szem szerecsikéért, a mit nálam hagyott de én nem adtam neki.

— Mondta-e magának mire kell?

— Egy szóval sem.

— Hát kinek adta?

— Csordás Lidinek.

— Mit mondott magának akkor Csordás Lidi?

— Semmit, csak a szerecsikéért gyűtt, a mit outhagynt. — Csordás Lidi még öt-hat évvel ezelőtt vett tőlem szerecsikéért, — abból maradt vissza nálam az a egy két szem.

— De a mint Csordás Lidinek adott, az arzén volt!

— Én szerecsika gyanánt vöttem.

— A vegyész talált magánál arzént is.

— Mosdóvíz aljánál ögyebet nem találhatott.

— Magának váltója volt. Ki volt a kezes a mikor a sógora meghalt.

— Csordás Lidi azt mondta, szóljak Varga Lidinek, maj ű aláírja. Nagyon jó asszony, alá is írta, hogy az Isten áldja mög.

Czukor bíró: És maga mégsem adott neki két szem szerecsikát.

Jáger Mari: Nagyon erős volt azért nem adtam oda nehgy magába. vagy másba kárt csináljon.

Dobák közzvélő: Maga azt mondta, hogy a szerecsikát Csordás Lidinek adta. A mult tárgyaláson pedig úgy vallott, hogy két megmaradt szemből mosdót készített. Hát akkor mit adott Csordás Lidinek?

Jáger Mari: Nem mondtam, hogy mosdót csináltam a két szemből, csak azt hogy lehetett volna csinálni belőlük.

A törvényszék a közzvélő kérésére, bár Singer védő ellenezte, konstataálta hogy Jáger Mari a multkor úgy vallott hogy a szerecsi kaból mosdót csinált.

Jáger Marit szembesítik Varga Lidivel. Mind a kettlen megmaradnak vallomásaik mellett. Azután Csordás Lidit szembesítik Jáger

Marival, szemébe mondja Jáger Marinak, hogy hatforintért adta a mérget s hogy Varga Juli emésztésére kérte. Még Jáger Mari mondta, hogy lekváros derelyébe keverjék.

Jáger Mari: Ugy diktáljon benned a lé-lök. mint ahogy igaz.

A tárgyalást a tanuk kihallgatásával folytatják.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatózsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi czég jelenlése. —

Debreczen, július 1.

Készaru 5 magasabb.

Oszi buza	8 33—8 34.
Tavaszi buza	—
Május—júniusi	8.40—8.42.
Oszi rozs	6.67—6.68.
Oszi zab	5 36—5 38.
Májusi tengeri	3 94—3 96.
Jul.—aug. tengeri	4 22—4.25.
Sertéspiacz. Budapest-Köbanya	

1897. július 1.

Magyar elsőrendű Öreg nehéz páronként 320 klgron felüli sulyban (— krtól — krig. Öreg közép (páronként 300 260 kgr. sulyban) — krtól — krig. Fialat nehéz (páron — 220 klgron felüli sulyban) —54 krtól 55— krig. Fialat közép (páronként 251 320 klgr. sulyban) —54 krtól 55— krig. Fialat könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) — krtól — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) —52 krtól —53 krig. Közép (páronként 220—280 kgr sulyból) —44 krt —45 krig. Könnyű páronként 220 klgrig terjedő sulyban —43 krtól —44 krig. III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgr. felüli sulyban) —51 krtól 52— krig. Közép (páronként 220—260 klgr. sulyban) —49— krtól 50 — krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) —47— krtól 48 krig.

Sertés létszám: 1897. évi június hó 6. napján volt készletben: 26.470 darab 1897 évi április hó 26. napján felhajatott 709 drb 1897. márczius hó 25. napján elszállított 591 drb. 1897. márcz. hó 26. napjára maradt készletben 26584 drb. Hizottsertés forgalom változatlan.

Debreczeni piac.

Június 15—16.

Gabonavásár.

Buza, piacra hozatott 700 kgr. I. rendű	7.60, II r. 7.50, III. r. 7.45.
Rosz, piacra hozatott 750 kgr, I. rendű	5.60, II r. 5.55, III r. 5.40.
Kétszeres, piacra hozatott 900 mm. I. rendű	6.40, II. r. 6.30, III. r. 6.25.
Árpa, piacra hozatott 720 mm. I. rendű	460, II r. 4.55, III. r. 4.50.
Zab, piacra hozatott 720 mm. I. rendű,	5.70, II. r. 5.60, III. r. 5.50.
Tengeri piacra hozatott 980 mm. ó-tengeril. rendű —, II. r. —, II. r. —.	
Új tengeri I. r. 3.90, II. 3.80 III. kr. 3.70.	
Köles 5.—, 4.90. 4.80.	
Köleskása 13.—, 12.50, 12.00.	
Burgonya 2.— 1.80 1.70.	

Piaczi áruezikek:

100 kilonként: Bab fehér 8— bab sárga 7.00 burgonya 2.00 só darabos 11.80, só darált 12.30, d. zsir 62—64 frt, széna I. rendű 2.20, II. r. 1.80 III. r. 1.60, szalma I. r. 65 frt II. r. 52, szalonna sós 58—60 frt, szalonna sótlan 59— frt. háj 58—60 frt, juh turó 57— szappan 21.50 frt, aszalt szilva 20— frt, borsó 18.52 frt, lencse 20.50 frt, rizs 18 frt, pirszén 2.00, salgótarjáni 152, szalonkőszén 185, árpa kása 17.—18.—35.

Kilonként: Árpakása 14 36 kr aszalt-szilva 22 kr, asztali dara 17 kr burgonya 3 kr., borsó szépeességi 18 kr., szatmári 18 kr bab fehér 10 kr, sárga 10 kr, disznó-zsir 64,

czukor 46, irós-vaj —. frt — kr, köleskása 15 kr., lencse szatmári 24 kr, szépeességi 26 kr, liszt Nr. 1. kr, Nr. 2. 14 kr, 3. 13½ kr Nr. 4. 13 kr, Nr. 5. 12 kr, Nr. 6. 12 kr, olvasztott vaj 80 kr., só darabos 11 kr, darált 12 kr, rizskása 15—36 kr, szappan 22 kr, szalonna sós 60 kr, sótlan 60 krajczár, kávé 52 frt —kr.

CSARNOK.

Salve Regina.

— Regény. —

Irta: Palotás Fausztin.

(Folytatás.)

Itt, ahol a két háziorvós végződött, a domb alján volt egy elpusztult csordakut, melyet a járás földek kiosztása következtében a kis-pásztorok sem használtak többé. Kidőlt ágasát gémjét, kávját a juhászok tűzrevalónak hordták el; a vályúnak is régen lába nőtt: csak az oldalait őrizte meg a kegyelet, hogy nagy sötétben, a ki arra botorkál, bele ne essék.

Egy nyári vasárnap délutánján történt, hogy a tanító tizéves leánya (a mostani vidéki színésznő) több gyerekpajtásával a kut körül játszadozott.

Nyugtalan vérü virgoney teremés lévén, szaladozás, ugrálás közben, csupa pajkosság-ból felkapaszkodott a kut korhadt oldalára, majd előre hajolva lenézett a mélybe.

Sokáig bámulta a vizet, mely egészen tiszta volt. Moha gomba, csak a téglaszélek közt képződött. Felülete áttetsző színt nyert a nagy odatévedt néhány sugarától, melynek csabos játéka káprázatba vonta szemeit.

A kis örszi előtt úgy tűnt fel: hogy egy csodaszép élő női arcz lebeg a víz színén.

Honnét sejtette, tudhatta volna azt, hogy e fényes látomány nem egyéb, mint saját ábrázatának megnagyobbított mássa.

Színéből kikelve, halálos remegéssel futott haza, elmondva apjának hogy az elhagyott kutban mit látott . . . egy szakasztott olyan arcot, mint a szobában lüggő képen a boldogságos szüze. Még az a ragyogó koszoru is ott volt a feje fölött.

A tanítót zavarba hozta a leány okos, értelmes beszéde. Nem is olyan lehetetlen az! Hiszen a boldogságos anya a tisztaság és ártatlanság koronáját viseli: miért ne mutatná magát a tiszta ártatlanság előtt.

Báti András mély vallásos érzelmü ember volt.

Mint a legtöbb kisebb műveltségi fokon álló emberek, hitt a csodákban meg a babonában.

A nép gyermeke lévén, egész életét a nép között töltötte, mely — kivált az alföld déli részének — ma is feltétlen hive, terjesztője a babonának.

Hisz a legképtelenebb csodákban, az angyal és ördög földi harcában, ráolvasásban, szemverésben, rontásban.

Megesküszik, hogy bizonyos bűbajos szavaktól elpusztul a szomszéd tehene, apró-jószága. Vannak boszorkányok, kik áldozatukat kitartóan üldözik, beteggy teszik, álmukban mellükre ülnek. Hisznek a temető éjjeli borzalmaiban, a hazajáró lélekben, melynek halál követi a nyomát.

A tanító nem igen iparkodott leányát balga tévedése felől meggyőzni; azt sem tiltotta meg, hogy valakinek erről a titokzatos eseményről ne beszéljen. Sőt atyáskodva arra intette. figyelmeztette, hogy ezután még nagyobb buzgalommal, áhitattal imádkozzék Jézus szeplőtlen anyjához.

A dolog természetéből okosan következik:

A csoda hire hihetetlen gyorsasággal terjedt. És ennek szintén természetes folyamánya, hogy egy hétre rá nem volt a telepnek olyan ártatlan leánya, ki előtt e csoda nem ismétlőgtt volna.

Látták valamennyien a szent anyát, a víz színén lebegni. Oly szép, oly fényes volt! Mosolygott, barátságosan hajtogatta nyelét: hogy a bűnösök bűnbocsánatot nyerjenek.

Szent a kut, szentelt a vize is! Boldog, aki mélyébe tekiuthet!

1897
205/1-2. lap

Tarka virág illatát a szellő az ilyen tulvilági esemény hírére a szóbeszéd terjeszi. — A föld nepe mely jólétét az égietől várja, — babonás hitével szentesítette a kut históriáját.

Boldog, ki közelében vagy éppen mellette tartózkodhat, élhet. A bűnös lélek oda vágy: hol enyhet hint rá az örök irgalom! Kezdetben csak néhány munkaképtelen vén asszony járt ki a kuthoz imádkozni. — Példájukat követték a gyermekek.

(Folyt. köv.)

Virágos kert

a „Debreczeni Hirlap“ kis olvasóinak.

A szép és okos molnárleány.

— Mese. —

Volt egyszer messze, messze, még Heted-hétországban is, egy szép ország. Ennek a szép országnak volt egy fiatal királya, ki szeretett volna megházasodni.

Szeretett volna megházasodni, de csak olyan feleséget, a ki szép is, meg okos is. Az volt a baj, hogy a ki szép volt, az nem volt okos, aki pedig okos volt, nem volt szép.

Szomoruan ballagott hazafelé a szép fiatal király. Olyan bus volt, hogy no... Azt hitte már, hogy soha, de soha sem lesz neki felesége.

Amint ilyen szomorú gondolatok közt ment, mendegélt, meglát az ut mellett egy kis folyót. A folyó partján volt egy kis malom.

Egyet gondolt és bement a malomba, hátha ut találna egy derék leányt.

A malomban nem volt senki más, csak egy öreg molnár, meg a felesége. Epen ebédnél ültek és hívták a királyt, hogy tartson velük és egyék. A király megköszönte a meghívást, oda is ült az asztalhoz, de egészen másan járt az esze, mint az evésen és kérdezősködni kezdett:

— Aztán csap maguk vannak itt ketten?

— Nem van még egy leányunk, csak hogy az benn van a faluban, segít a birónak.

— Aztán hogy segít?

— Hát csak úgy, hogy a mi leányunk legjobban el tudja igazítani mindenkinek a dolgát. Hét vármegyében sem lehet olyan okos teremést találni.

A király nagyon megörült, a mikor ezt hallotta és alig győzte hazavárni a leányt.

Mikor a leány megjött, a király nem győzte csodálni, hogy az milyen szép is.

No de azért nem szólt semmit, azt sem mondta meg, hogy ő a király, hanem szépen elbucszott és nagy örömmel ment hazafelé.

Alig hogy hazaért, előhivatta az egyik főtisztjét és így szólt:

— Menj el ebbe meg ebbe a malomba, mondd meg a molnár leányának, hogy nyuzza meg a malomkövet, mert különben kiteszem az apját a hivatalából.

Mindjárt el is ment a generális és megmondta a leánynak, mit üzent a király.

— Jól van, azt mondta a leány, szívesen megnyuzom én a malomkövet, hanem menjen vissza ő felségéhez és mondja neki, hogy előb vétesse a kőnek vérért.

Nagyon tetszett a királynak a felelet, de azért még egyszer visszaküldte a generálisát és azt mondta neki:

— Most meg azt üzenem annak a molnárleányának, hogy van egy lyukas korsóm, azt foltozza meg.

— Jól van, azt mondotta a leány, szívesen megfoltozom én a lyukas korsót, de azt tudhatja a király, hogy színéről semmit sem szokás megfoltozni, hát előbb fordítsa ki.

Ez a felelet is tetszett a királynak, de azért harmadszor is visszaküldte a generálisát és azt mondta neki:

— Fogd ezt a kis fonalat és mondd meg annak a molnárleányának, hogy ebből szőjjön nekem egy aranyingre való aranyvásznot.

— Jól van, azt felelte a leány, szívesen megfonom én ezt a fonalat aranyvásznotnak, hanem itt van három kis forgács, arra kérem ő felségét, hogy ezt csináltassa meg aranyszövőszéknek, mert azt csak nem kívánhatja a király, hogy az aranyvásznot közönséges faszéken fonjam meg.

No már most látta a király, hogy igazán okos leány.

A király úgy beleszeretett a szép, okos leányba, hogy mindjárt feleségül vette, de megparancsolta neki, hogy az ő dolgába soka bele ne szóljon, mert különben azonnal visszaküldi az apjához.

Boldogul élt a király az ő szép és okos feleségével. A királyné sohase szólt bele az ura dolgába.

Hanem egyszer vásár esett abban a városban, a hol a király lakott. A vásárra egy szegény ember is felhajtotta a lovát és egy korcsmába szállt.

Az istálló már tele volt mindenféle marhával, csak éppen egy kis hely volt még egy tehén mellett, hát amellé kötötte a lovát. Éjjel egy kis csikója lett a lónak és ez a csikó valahogy oda került a tehén mellé.

Reggel a tehenes ember azt mondta, hogy övé a csikó s mivel sehogysem akarta visszaadni, a szegény ember panaszra ment a királyhoz.

Csakhogy hiába ment, mert a király úgy télt, hogy ha a tehén alatt találták a csikót, kikor az a tehenes emberé.

Sirt-ritt a szegény ember s a mint legjavában sirt, arra ment a királyné.

— Miért strsz egy te szegény ember?

— Jaj, hogyne sirnék, hogyne rinék, mikor így, meg így jártam.

Aztán elbeszélte neki az egész dolgot.

— Tudod mit te szegény ember, van neked puskád ugy-e?

— Van egy rossz, de hát mit csináljak vele?

— Csak menj ki a városon kívül a földekre, aztán célozz vele a buza közze. Majd arra jön a király vadászni és ha kérdezi téled, mit akarsz löni, mondd, hogy buza között csukát.

Megfogadta a szegény ember a királyné tanácsát és kiment a rossz puskájával a földekre. Ott megállt egy tábla buza előtt és belecélozott. Nemsokára arra jött a király és kérdezte tőle:

— Mit akarsz löni, te szegény ember?

Ez meg azt felelte:

— Buza között csukát.

Elnevette magát a király és azt mondta:

— Ejnye, de golyó ember vagy! Már hogyan lehetne a buzában csukát löni?

— Hát csak úgy, mint ahogy a tehénnek csikó fia lehet.

Mindjárt gondolta a király, hogy ez nem a szegény ember eszéből került ki és faggatta, hogy tüstént mondja meg, ki adta ezt a tanácsot, mert különben bajba kerül.

Nem akarta a szegény ember megmondani, de a király addig fenyegette, míg utoljára mégis csak megmondta.

Nagyon megharagudott a király, mikor hallotta, hogy a felesége beleártotta magát az ő dolgába. Tüstént visszafordult és azt mondta a királynénak:

— Most csak szedd össze a sátorfádat, elmehetsz megint haza az édes apádhoz molnárleányunk.

Mindjárt tudta a királyné, hogy mi történt és azt mondta:

— Ugy-e jó felséged voltam, fősleges király uram?

— Jó bizony?

— Ugy-e megteszed kérésemet?

— Hadd hallom. Ha lehet megteszem?

— Nem kérek én egyebet, csak azt engedj meg fősleges király uram, hogy még egyszer veled megvacsorálhassak és azt, a mi nekem itt legkedvesebb, elvihessem magammal.

— Jól van, nem bánom! azt felelte rá a király.

Aztán együtt vacsoráltak. Vacsora közben a királyné egy kis álomport hintett a király italába s ettől mindjárt eelaludt a király. Ekkor a királyt feltették egy hintóra és a ki-

rályné elhajtattott vele az apjához. Ott jó puha ágyat vetett neki és lefektette.

Aztán a királyné levette szép aranyos ruháját, felvette régi öltözetét és mindent úgy tett vele a házban mint azelőtt.

Reggel felébredt a király és nagyon csodálkozott, hogy hova jutott.

Amint körülnéz, meglátja a feleségét. Odaszól neki.

— Kedves feleségem, mi történt velem?

— Csak az történt, fősleges király uram, hogy te voltál nekem a legkedvesebb a kastélyban, azért hoztalak ide magammal.

Erre a király megölelte és megcsókolta a feleségét. Nagy pompával visszavezette a kastélyba.

Ott másodszor is nagy lakodalmat csaptak, aztán sokáig boldogul éltek és ha meg nem haltak, máig is élnek.

Tájékoztató.

A Gönczy-egyesület „Otthon“ a kerek. akadémia palotájában.

Nyilvános olvasóterem, a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

Múzeum, a kollégiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. —4 óráig. Kedden: Előkészítő csoport. Szerdán és pénteken: haladó csoport.

Zene-estélyek

A Hungaria kávéházban minden szerdán, szombaton és vasárnapokon Rácz Károly és Magyar testvérek zenekara.

Az „Arany Bika“ vendéglő éttermében vasárnap esteként a Magyar testvérek, Rácz Károly és Dajna Bandi zenekara felváltva tartanak zeneestélyt.

Az „Arany Bika“ kávéházban hetenként két zeneestély van: hétfőn Rácz Károly szerdán a Magyarok.

A „Angol király“ vendéglőben kedden Magyar testvérek, pénteken Rácz Károly és vasárnap Dajna Bandi zenekara.

A „Margit“-fürdőben vasárnap és ünnepeken d. u. 4-6 óra közt sétahangverseny. — Játsszik a katonazenekar.

A „Corso“ kávéházban kedden, csütörtökön és vasárnap Rácz Károly és Dajna Bandi zenekara tartanak zeneestélyeket.

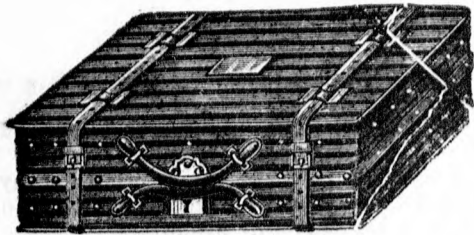
Vilmos Ferencz kávéházában a Sas-utcai „Otthon“ba zeneestély hetenként háromszor.

Szauer Sándor „Arany sas“ kávéházában minden héte este Dajna Bandi zenekara zeneestélyt.

Berkocsik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	—40	—30
3/4 órára	—60	—45
Egy egész órára	—80	—60
Minden következő órára	—40	—30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	—20	—15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélküli a város szorompóin belül	—50	—30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valiáskülönbég nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik, Atemetőbe ki és vissza	2	1 40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1 20	—80
A színházba menet	—80	—40
A színházból jövet	—80	—60
bármely vasuti indóház vagy raktárház nap-pal menet vagy jövet kézi táskával	—50	—30
éjjel	—80	—60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab mála után külön 10 krajczár díj jár.	—	—
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, cukorgyár, légszuszogó, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	—50	—30
menet és visszajövet egy órai várakozással	—30	—60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldézés menet vagy jövet	—50	—30
menet és jövet egy órai várakozással	1	—70
minden következő órára	—60	—40
Külső barom- és lóvászterre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	—90
minden következő órára	—40	—30
Katonai lakóházhoz és katonai kórházhoz menet vagy jövet	—50	—30
menet és visszajövet 1 órai várakozással	—80	—60
minden további órára	—40	—30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítanak



Legjobb minőségű
uti ládák, táskák, illatsze-
rek szappanok, ruha, haj, és
körömkéfék, zsebkések, ollók,
pénz és szivar tárczák,

legjutányosabban beszerezhetők

Szent-Királyi Tivadar
műiparú raktárában.



Kőszegen

(vasuti állomás)

**Dr. Dreiszker József sanatoriuma és vizgyógyinté-
zete** nyitva Május hó 15-től
Deczember hó 1-ig.

Rendszer **Pricsnitz** és **Kneipp**
Villanyozás, massage, gyógy-
tornászat, diatetikai eljárás.
Gondos orvosi felügyelet, ki-
tűnő ellátás, igen mérsékelt ár.
Prospektus ingyen.



740 v. k. szám.
1897

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak
16202/1897 P. sz. végzése folytán köz-
hírré tétetik, miszerint Reithoffer et
Neffe nachfolger részére Faller Gyula
debreczeni lakostól 20 frt tőke, s
ennek 1897 évi február hó 15-ik
napjától számítandó 6 százalékos ka-
matai és eddig összesen 6 frt 98 kr
perkötség erejéig 1897. évi június
hó 4-én bíróilag lefoglalt és 830 frtra
becsült bolti felszerelvények és kira-
katból álló ingóságok 1897. évi Ju-
lius hó 17-én d. u. 3 órakor kezde-
tét veendő és piacz-utca 901. sz.
alatt megtartandó nyilvános bírói ár-
verésen, a legtöbbet ígérőnek azon-
nali készpénz fizetés mellett, szükség
esetén becáron alól is elfognak adatni.

Debreczen, 1897. június hó 29.
Sugár Gyula,
bírói kiküldött.

241. szám.

Az „**ISTVÁN**“ gőzmalom társulat
gyártmányainak
ÁRJEGYZÉKE.

Az 1887. április hó 18-kán Budapesten
tartott általános magyar malom-gyűlésen
megállapított a 1887. június 1-én életbe
lépett eladási, fizetési és szállítási módo-
zatokra vonatkozó egyezmények szerint.
Itt helyben, kötelezettség nélkül.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal	együtt, 100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	15 80
B. Szinte „ aprószemű	15 20
0. Király liszt	15.—
1. Lángliszt kivonat	14 60
2. Elsőrendű zsemlye liszt	14 20
3. Zsemlye liszt	13 80
4. Elsőrendű kenyér liszt	13 40
5. Közép kenyér liszt	13.—
6. Kenyér liszt	12 80
7. Barna kenyérliszt zsákkal á 70 klg	11.80
8. Takarmány liszt	8.40
11. Finom korpá zsákkal á 50 klg.	4.—
„ „ zsáknélkül	3.80
12. Durva „ zsákkal „	3.60
„ „ zsáknélkül „	3.40
Csirke buza zsák nélkül	3.—

Debreczen, 1897. június 27.

Valódi brünni szövetek

a tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 mtr. hosszu, a mely teljes ferfi öltönyt (kabát, nadrág és mellény) kiad csak	jó 4 frt 50 kr. jobb 6 „ „ finomabb 7 „ 75 „ legfinomabb 9 frt és legeslegfinomabb 10.50	valódi gyapjú szövetből.
---	--	--------------------------------

Egy fekete szalon öltönyre való szelvény 10 frt,
továbbá felöltözétek, turista ruhák, a legfinomabb kam-
garne-ok, továbbá más mindenféle szövetek gyári áron a
legjutányosabb árszámítás mellett kaphatók az előnyösen
ismert szövet gyári raktárban

Siegel-Imhof Brünben.

Minták ingyen és díjmentesen küldetnek. — A minta szerint
szövet megküldésért kezeskedik a cég.

Előnyök, ha a fenti cégénél rendelünk, hogy a gyár
helyiségéből jön a portéka, nagy választékból mindig frisse-
sen, készpénzfizetés mellett. A legkisebb megrendelést is
a leppontosabban eszközöljük.

Főtörekvésem lévén, hogy
m. tisztelt vevőimnek csakis
kitűnő minőségű árukkal szol-
gálhassak, bátorkodom a leg-
jobb hirnévnek örvendő

Gr. KEGLEVICH ISTVÁN utd.
czég eddigelé ismert cognac-
jain kívül. mint kiváló
különlegességet
Fine champagne d'Hongrie V. S. O.
jeggyel (1882. évjárat) továbbá
„EXTRA“ jegyü (1887. év-
járat) cognacjait legmelegebben aján-
lom.

Kiváló tisztelettel

Kontsek Géza

fűszer és csemegekereskedése.
Czegléd-utca.



Nyári női ruhakelmék:

selyem, gyapjuszövet és mosó
kelme különlegességek a leg-
olcsóbbtól a legfinomabb mi-
nőségig raktáron vannak, dus
választékban jutányosan sza-
bott áron

Kunz József és Társa

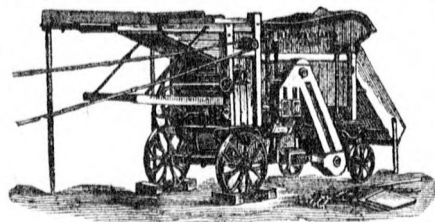
czégnél kistemplombazár.

3.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán, vám-utca 11.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalások szemmel-
tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnévű gépeit a közeledő
nyári idényre, nevezetesen:

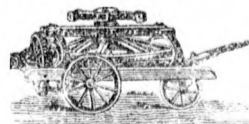


Cséplőkészületeit könnyű járással, — jár-
gány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépei, járgány hajtásra is alkal-
mazva, szalmarázó készülékekkel, vagy a
nélkül.

Baker- és magtár-rostait, továbbá minden-
nemű szivattyukat, gőzgézeket és gőzkazá-
nokat. — Szeszgyár berendezéseket m. p. henzezők kavarókészülékek, ma-
láta és burgonya zuzókat; Olajgyár- és malom berendezéseket.

Gépgyárunkban gyártmányaink
jelentékeny készletét tartjuk állandóan.



Gazdasági gépeink képes, valamint öntödének gyártmányai
árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.